(6) Carlsen,Magnus − Caruana,Fabiano [C42]

Dünya Sampiyonlugu Maçi (6), 16.11.2018
[Selbes,Tarik]

1.e4 [Carlsen nihayet rakibinin 1.e4'e karşı hazırlığını görmek istiyor.]

1...e5 2.♘f3 ♘f6 [Sürpriz olmayan bir şekilde Caruana'nın sıklıkla oynadığı Petrov Savunması! Fazlasıyla sağlam bir açılış olan Petrov Berlin Duvarı'nın yeniden keşfine kadar en üst seviyede oyuncuların sağlam oynamak istedikleri takdirde 1.e4'e karşı seçtikleri yanıttı. Caruana'nın bu açılışın günümüzde en büyük uzmanı olduğu herhalde söylenebilir ki bu oyunda da bunu göreceğiz.]

3.♘xe5 d6 4.♘d3!? [Glek'in buluşu bu hamleyi bu yıl Sinquefield Kupası'nda So, Caruana'ya karşı denemişti.]

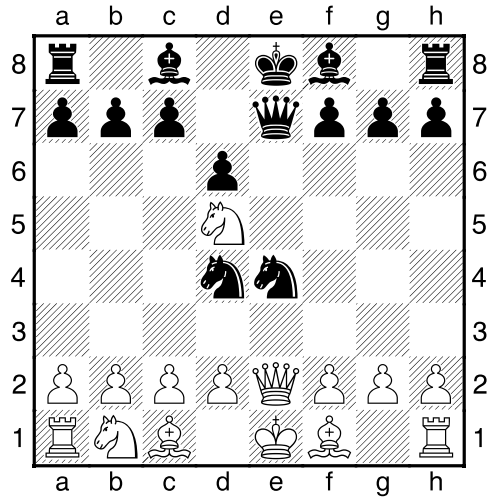
[4.♘f3 elbette ana hamle]

4...♘xe4 5.♕e2 ♕e7 6.♘f4 [6.♘c3 So'nun tercihiydi ki onun da bir şey elde ettiğini söylemek zor: 6...♘f6 7.b3 ♘c6 8.♗b2 ♗f5 9.♘f4 0-0-0 10.♕xe7 ♘xe7 11.0-0-0 ♘g6 12.♗d3 ♗d7 13.♘xg6 hxg6 14.♘e4 ♘xe4 15.♗xe4 g5 16.h3 c6 17.c4 ♗e6 18.♗f3 d5 19.d3 f6 20.♖he1 ♗f7 21.cxd5 ♗xd5 22.♗xd5 ♖xd5 23.♖e8+ ♖d8 24.♖xd8+ ♔xd8 25.♖e1 ♗c5 26.f3 ♖e8 27.♖e4 ♔d7 28.♔c2 ♗d6 29.a4 a6 30.♗c3 b5 31.♗b2 ♖e6 32.♗c3 ♖e8 33.♗b2 ♖e6 34.♗c3 ♖e8 35.♗b2 ♖e6 1/2-1/2 (35) So,W (2780)−Caruana,F (2822) Saint Louis 2018; 6.b3 varyantın fikir babasına ait. Gerçi Glek de pek başarılı olmuş denemez: 6...♘c6 7.♗b2 ♗f5 8.g4 ♗d7 9.♗g2 0-0-0 10.0-0 ♘c5 11.♕xe7 ♗xe7 12.♘xc5 dxc5 13.♖e1 ♗f6 14.♗xf6 gxf6 15.♗xc6 ♗xc6 16.♖e3 h5 17.d3 hxg4 18.♘d2 f5 19.♖e5 f4 20.♘f1 ♖de8 21.♖ae1 ♔d7 22.♖xe8 ♖xe8 23.♖xe8 ♔xe8 24.♘d2 ♔e7 25.♔f1 ♔e6 26.♔e2 ♗d5 27.♘b1 ♔f5 28.♘c3 c6 29.a4 a5 30.♔f1 ♔g5 31.♔e1 ♗f3 32.♔f1 ♔h4 33.♘b1 ♔h3 34.♔g1 ♗d1 35.♘a3 b5 36.axb5 cxb5 37.♘xb5 ♗xc2 38.d4 ♗d3 39.♘a7 c4 40.bxc4 ♗xc4 41.♘c6 a4 42.♘b4 a3 43.♘c2 a2 44.♘a1 f5 45.♘c2 g3 46.hxg3 fxg3 47.f3 f4 0-1 (47) Glek,I (2460)−Ivanchuk,V (2475) Pinsk 1986]

6...♘c6! [Caruana'nın derin hazırlığı burada da ortaya çıkıyor. Ad5 çok tehlikeli görünüyor ve tahta başında herhangi bir oyuncunun hazırlıksız böyle oynayacağını sanmam.]

[6...c6 faniler için normal bir hamle olurdu]

7.♘d5 ♘d4! [

]

8.♘xe7 [Güzel bir mat: 8.♕c4? ♘c3+ 9.♘xe7 ♘xc2#; 8.♕d3 ♘c5+ 9.♘xe7 ♘xd3+ 10.♗xd3 ♗xe7 ve eşit bir konum ancak Siyahın gelişim üstünlüğü mevcut]

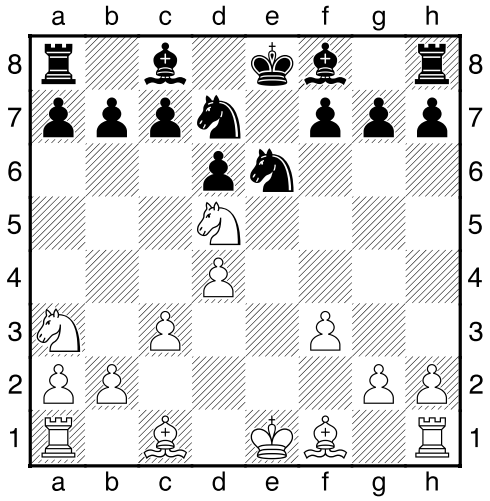
8...♘xe2 9.♘d5 ♘d4 10.♘a3 [Beyaz c2 piyonunu korumalı]

[10.♘xc7+ ♔d8 11.♘xa8 ♘xc2+ 12.♔e2 ♘xa1∓]

10...♘e6 [10...♔d8 11.d3 ♘c5 12.c3 ♘de6 13.d4 ♘d7 14.♗d3 c6 15.♘f4 ve oyundakine benzer bir konumla]

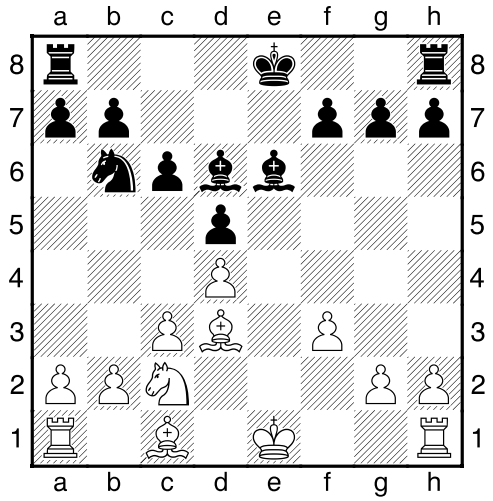
11.f3 ♘4c5 12.d4 ♘d7 [12...♘xd4?? 13.♘xc7+]

13.c3 [

Beyaz c3-d4 oynamayı başardı ancak Siyah da c6-d5 oynayacak ve simetrik bir piyon yapısına ulaşacağız.]

13...c6 14.♘f4 ♘b6 15.♗d3 d5 16.♘c2 ♗d6 17.♘xe6 ♗xe6=

[Siyahın tamamen eşitlediğini söylemek herhalde yanlış olmaz. Carlsen'in beyaz taşlarla açılış hazırlığı oldukça etkisiz görünüyor.]

18.♔f2 h5! [h5-h4 sürüşünden sonra h2 boştayken alınabiliyor olması ve öte yandan alan kazancı nedeniyle tipik bir kenar piyonu sürüşü. Ayrıca beyazın g4-h4 sürüşü halinde siyah için şah kanadı ve de özellikle e6 fili oldukça can sıkıcı olabilir]

19.h4 [Carlsen piyonu h4'e gelmeden anlaşılır şekilde durdurmak istiyor]

[19.♖e1 ♗xh2 20.g3 h4]

19...♘c8! [Eşit konumda siyahın iki problemli taşı var. e6 fili ve b6'daki at. Caruana her ikisine de çözüm buluyor. At e7'ye geldikten sonra Ff5 oynayarak beyaz renkli filler değişilirse siyah için korkacak bir şey kalmayacağı gibi daha iyi file sahip olan taraf olması eğer bir taraf kazanca oynayacaksa onun siyah olacağı anlamaına gelecek.]

20.♘e3 [Carlsen Ff5'i şimdi engelliyor ve g3 sonrası belki uygun bir anda Ag2-Ff4 ile siyahın iyi filini değişmeye çalışacak.]

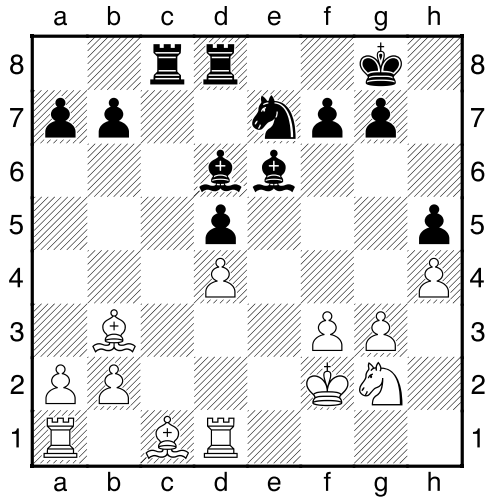
20...♘e7 21.g3 c5! [Caruana'nın da fark ettiği gibi beyaz taşlar bu sürüşe karşı en iyi şekilde yerleşmiş değil: Fil d3'te kalenin d1'e gelerek d4'ü kontrol etmesini ve d5'e baskı kurmasını önlüyor, yine c1'deki fil e3 atı yüzünden oyuna giremediği gibi a1 kalesini de oyun dışı bırakıyor. Dolayısıyla oyunu açmak için nispeten elverişli şartlar mevcut.]

22.♗c2 [Fil kalenin yolundan çekiliyor ve d5'e baskı yapacağı b3'e gidecek.]

[22.dxc5 ♗xc5 23.♔g2 d4 24.cxd4 ♗xd4=]

22...0-0 23.♖d1 ♖fd8 24.♘g2 [Carlsen Ff4 oynamak istiyor ve Caruana buna mantıklı bir şekilde c−hattını açıp diğer kalesini de oyuna sokarak karşılık veriyor. Ayrıca bu şekilde göreceğimiz gibi fil değişiminden de kaçınacak.]

24...cxd4 25.cxd4 ♖ac8 26.♗b3 [

26...♘c6 [Hırslı bir hamle ve Caruana yine aktif bir şekilde oynuyor. Atın c4'e olan yolculuğu başlıyor.]

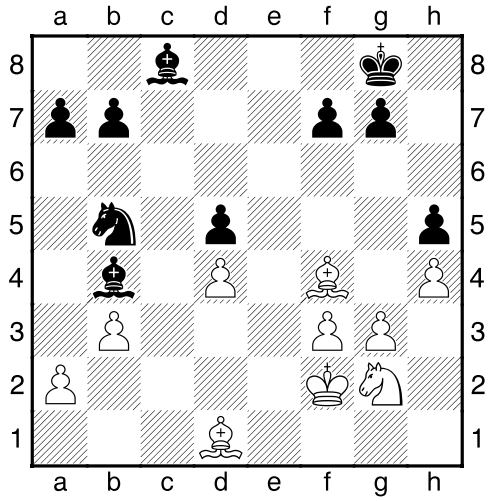
[26...♗c7 ile fil değişiminden kaçınmak da mantıklıydı: 27.♗f4 *(⌓27.♘f4 ♘f5 28.♘xh5 ♗b6 29.♗e3 ♖e8 30.♘f4 a5 31.a4 ♘xe3 32.♔xe3 ♗f5+ 33.♔f2 ♗c2 34.♗xc2 ♖xc2+ 35.♔f1 ♖h2 36.♔g1 ♖xb2 37.♘xd5 ♖ee2 38.♘xb6 ♖g2+ 39.♔h1 ♖h2+=)* 27...♗b6]

27.♗f4 [27.♗g5 ile 27...f6 sürdürdükten sonra 28.♗f4 oynamak biraz daha iyi görünüyor: şah kanadı ve ayrıca a2-g8 çaprazı zayıfladı ve örneğin f4'e gelecek bir at artık daha etkili olacak. Tabii bu durumda da eşitliğin bozulmadığını söyleyelim.]

27...♘a5 28.♖dc1 ♗b4! [Fil değişiminden kaçınmalı elbette]

29.♗d1 [29.♗c7 en güvenlisiydi belki de: 29...♘xb3 30.axb3 ♖e8 31.♖xa7 ♗d6 32.♖xb7 ♖e7 33.♗xd6 ♖xb7 34.♖xc8+ ♗xc8 35.b4=]

29...♘c4 30.b3 ♘a3 31.♖xc8 ♖xc8 32.♖c1 ♘b5 33.♖xc8+ ♗xc8 [

]

34.♘e3 [34.♗e3 ♘c3 *(34...♗c3 35.♘f4)* 35.♗c2 ♘xa2 36.♘f4 Bu konum da berabere olmalı ama Siyahın vezir kanadındaki piyon çokluğu ona çok küçük bir farkla da olsa biraz daha iyi şanslar veriyor.]

34...♘c3 35.♗c2 [35.♗b8 a6 36.a4 ile piyon yapısı ve materyal eşit bir şekilde oynamak herhalde en güvenlisiydi]

35...♗a3 36.♗b8 a6 37.f4 ♗d7 [Caruana d5'i korursa c3 atı özgürleşecek ve a2 piyonunu alabilecek.]

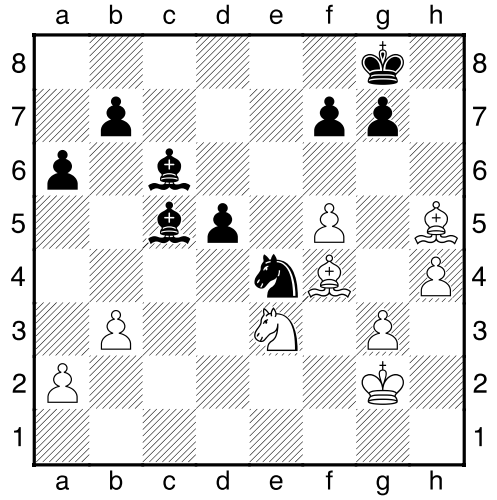
38.f5 ♗c6 [38...♘b5 39.♘xd5 ♘xd4 40.♗d1 ♗xf5 41.♗xh5 sonrası piyon değişimleri nedeniyle oyun beraberliğe daha çok yaklaşırdı. 41...♘b5 sonrası gerçi halen siyahın inisiyatif devam ediyor]

39.♗d1 ♗b2 [39...♘xd1+ 40.♘xd1 f6 berabere olmalı ama piyon zayıflıkları nedeniyle beyaz için kolay bir final değil. Ancak bence Caruana'nın kararı pratik olarak doğru: tahtada ne kadar fazla taş kalırsa o kadar Carlsen'in hata yapma şansı artacak.]

40.♗xh5 ♘e4+ [En iy hamle değil]

[40...♘xa2 41.♗a7 ♘c3 Siyah b ve a piyonlarını ilerletecek ve bu konumu savunmak hiç kolay görünmüyor. Öte yandan beyazın şah kanadındaki piyon çokluğunu harekete geçirmesi kolay değil ve nispeten yavaş kaldığı gibi geçer piyon yapılsa dahi siyah şah durduracak.]

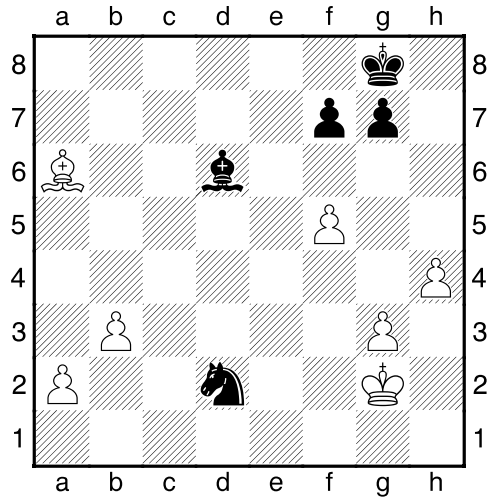
41.♔g2 ♗xd4 42.♗f4 ♗c5 [

Şimdi siyah d4 tehdit ediyor. Carlsen oyunun en iyi hamlelerinden birini oynuyor.]

43.♗f3! [Harika! Üç piyona karşılık taş veren Carlsen oluşacak finali doğru bir şekilde berabere olarak değerlendiriyor. Oldukça cesur bir karar ancak diğer hamleler de biraz pasif olurdu ve Carlsen'in forse çözümü son derece zarif.]

43...♘d2 44.♗xd5 ♗xe3 45.♗xc6 ♗xf4 46.♗xb7 ♗d6 47.♗xa6 [

Zorunlu hamlelerden sonra bu pozisyona eriştik. Siyah beyazın vezir kanadı piyonlarını bloke edip bir tanesini tahtadan kaldırmayı başaracak ancak esas soru diğer kanatta bir şey yapabilecek mi?]

47...♘e4 48.g4 ♗a3 49.♗c4 ♔f8 [Açmazdan kaçıyor ve f6 oynamak istiyor ki bu hamleyle beyaz piyonlar bloke edilmiş olacak.]

50.g5 [Zorunlu]

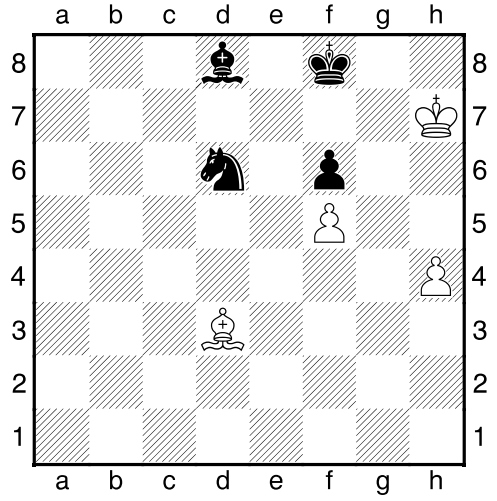
50...♘c3 51.b4 [Carlsen uzak piyonu tahtada tutmayı seçiyor ki teknik olarak doğru.]

51...♗xb4 52.♔f3 [Şimdi siyah atın gidecek fazla yeri yok. Caruana atının konumunu düzeltmeye çalışıyor.]

52...♘a4 53.♗b5 ♘c5 54.a4 f6 55.♔g4! [Şah hem piyonlarını koruyacak hem de siyah piyonları rahatsız edecek]

55...♘e4 56.♔h5 ♗e1 57.♗d3 ♘d6 58.a5! [Carlsen hisar fikrini keşfediyor! Gerçekten sonunda ulaşılacak pozisyonu bir hisar olarak değerlendirmek çok kolay bir iş değil. Oldukça etkileyici!]

58...♗xa5 59.gxf6 gxf6 60.♔g6 ♗d8 61.♔h7! [

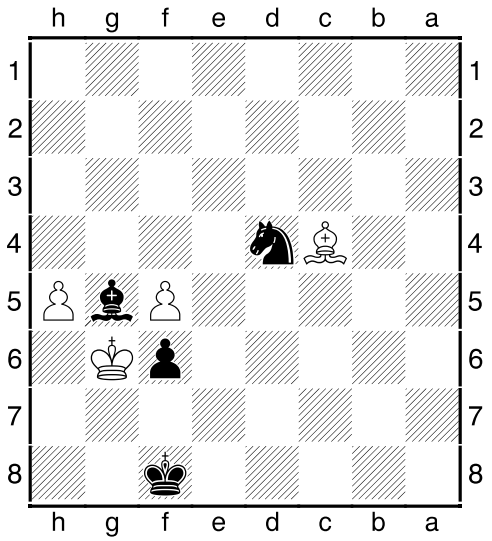

[Şg8'i engelliyor! Beyaz Şg8-h8'e izin vermemeli ve piyonunu h6'ya sürmekten kaçınmalı. Ayrıca a2-g8 çaprazından şah çekerek siyah şahı f7'de tutmamalı. Bunlara dikkat ettiği takdirde oyun berabere görünüyor.]

61...♘f7 62.♗c4 ♘e5 63.♗d5 ♗a5 64.h5 ♗d2 65.♗a2 ♘f3 66.♗d5 ♘d4 67.♔g6? [Bu finalde Carlsen'in tek hatası!]

[67.♗c4=]

67...♗g5 68.♗c4

68...♘f3 [68...♗h4!! bu hamle kazanıyordu zira beyaz zugzwangta. 69.♗d5 ♘e2 70.♗f3 ♘g1! 71.♗d5 *(71.♗d1 ♔g8-+)* 71...♗g5 72.♔h7 (72.h6 ♘e2 73.h7?? *(73.♔h7 ♘f4 74.♗e4 ♔f7 75.♗c2 ♘g2 76.♗b1 ♘e3 77.♗a2+ ♔f8 78.♔g6 ♘g4 79.h7 ♘e5+ 80.♔h5 ♔g7 81.♗g8 ♔h8* ve yine zugzwang!*)* 73...♘f4#) 72...♘e2 73.♗f3 ♘g3 74.♗g4 ♔f7 75.♔h8 ♗e3 76.♔h7 ♗c5 77.♔h8 ♗f8 Ae4-Ag5-Fg7 mat tehdidi nedeniyle beyaz piyon kaybetmek zorunda! Gerçekten çok zor varyantlar ve her iki oyuncuyu da bunları görmedikleri için ayıplamamak lazım!]

69.♔h7 [şimdi oyun yine berabere! Bundan sonra başka hata olmuyor ve oyun berabere sonuçlanıyor.]

69...♘e5 70.♗b3 ♘g4 71.♗c4 ♘e3 72.♗d3 ♘g4 73.♗c4 ♘h6 74.♔g6 ♔e7 75.♗b3 ♔d6 76.♗c2 ♔e5 77.♗d3 ♔f4 78.♗c2 ♘g4 79.♗b3 ♘e3 80.h6 ♗xh6 [Carlsen'den harika bir hisar fikri! Öte yandan Caruana'nın da rakibinden −üstelik sade bir konumda− daha iyi oynadığını ve kazancı zorladığını hatta kazanç şansı da elde ettiğini düşünürsek aday için oldukça moral verici bir oyun olduğunu söyleyebiliriz. Bu harika mücadelenin arkasından bakalım yedinci parti neler getirecek?]

½-½